



Jyväskylän kaupunki  
kirjaamo@jyvaskyla.fi

Viite: Jyväskylän kaupunginvaltuuston päätös 26.8.2024 § 49

## **Oikaisukehotus kaavan hyväksymispäätöksestä, Vaajakosken ohitustie pohjoinen, Haapalahti-Hupeli asemakaavan muutos ja laajennus**

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) kehottaa, että viitattu asemakaavan hyväksymispäätös on maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) vastaisena saatettava Jyväskylän kaupunginvaltuustossa uudelleen päätettäväksi, siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 195 §:ssä on säädetty. Jäljempänä esitetyin perustein asemakaava on maankäyttö- ja rakennuslain ja edelleen luonnonsuojelulain (9/2023, LSL) säännösten vastainen. Keski-Suomen ELY-keskus katsoo, että on yleisen edun mukaista saattaa asia uudelleen kunnassa päätettäväksi.

### **Valitusaika**

Oikaisukehotus on tehtävä kunnalle samassa ajassa kuin maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kaavavalitus, joka on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Päätöksen katsotaan tulleen kaikkien valitukseen oikeutettujen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi Jyväskylän kaupunginverkkosivuille (3.9.2024). Viimeinen valituspäivä on 10.10.2024.

### **ELY-keskuksen valitusoikeus**

Maankäyttö- ja rakennuslain 195 §:n 1 momentin mukaan sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään muutoksenhausta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kunnan hyväksytyä asemakaavan tehdä kunnalle kirjallisen oikaisukehotuksen, jos kaava on laadittu ottamatta huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita tai muutoin vastoin lain säännöksiä ja on yleisen edun mukaista saattaa asia uudelleen kunnassa päätettäväksi.

9.10.2024

### **Sovellettavat oikeusohjeet**

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. MRL 54 §:ssä säädettyjen asemakaavan sisältövaatimusten mukaan luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää (2 momentti). Kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on tämän lain lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (9/2023, LSL) 5 luvussa säädetään. Muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään. (MRL 197.1 §).

Luonnonsuojelulain 5 luvun 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Lain 35 §:n 1 momentin mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Pykälän 2 momentin mukaan luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on valvottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään. Viranomaisen on pyydettävä arvioinnista lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue on.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin mukaista ELY-keskuksen päätöksellä rajattua suojellun luontotyyppin esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää (pykälän 2 momentti). Luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää.

### **Oikaisukehotuksen perusteet**

Asemakaavan tarkoituksena on asemakaavaselostuksen mukaan luoda asemakaavalliset edellytykset valtatieparantamiseksi. Valtatie 4 rakennetaan Vaajakosken kohdalla Varassaaren kautta kulkevaan uuteen maastokäytävään välillä Kanavuori - Haapalahti noin kolmen kilometrin matkalla. Uusi valtatie rakennetaan moottoritieksi. Haapalahden nykyistä suuntaisliittymää parannetaan rakentamalla uudet rampit Vaajakosken suuntaan. Kanavuoreen valtateiden 4 ja 9 liittymään rakennetaan kokonaan uusi eritasoliittymä. Valtatie 9 parannetaan suunnittelualueella

9.10.2024

2+2 kaistaiseksi. Valtatielle rakennetaan Mustaniemen eritasoliittymä ja olemassa oleva Ruokosaaren eritasoliittymä puretaan.

Selvitysalueen reunassa sijaitsee Kanavuori-Koskenvuori Natura 2000-verkostoon kuuluva alue (FI0900003), joka on lisäksi osittain luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi (Kanavuori-Koskenvuori, KAO090050). Natura-alueen Kanavuori-Koskenvuori suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin kuuluu muun muassa liito-orava (*Pteromys volans*). Lisäksi selvitysalueen läheisyydessä sijaitsee useita luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n mukaisia ja lain 30 §:n nojalla rajattuja suojeltuihin luontotyypeihin kuuluvia alueita, jotka kaikki ovat lehmusmetsiköitä.

Heikentämis- ja hävittämiskiellon vastaisuudesta ELY-keskus toteaa, että asemakaavat ovat suojellun luontotyypin esiintymän (Varikkotien lehmusmetsikkö LTA204533) esiintymän ja direktiivilajien (liito-orava, viitasammakko, lummelampikorento) lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskiellon vastaisia. Eteläisellä asemakaavan hyväksymispäätöksellä heikennetään Varikkotien lehmusmetsikköä. Liito-oravien osalta kaavaratkaisulla heikentämis- tai häviämiskaavan kohteena ovat Varikkotien, Ruokosaaren, Mustalahden ja Varassaaren lisääntymis- ja levähdyspaikat; viitasammakon osalta lisääntymis- ja levähdyspaikat, jotka sijaitsevat Kuivalammella, Kuopiontien sillanpielillä Ruokosaassa, Haapalahden pohjukassa Niitynpäässä; ja lummelampikorenon osalta Hupelinlammen lisääntymis- ja levähdyspaikka.

Edellä mainituista hävittämis- ja heikentämiskielloista poikkeamisille ei ole haettu luonnonsuojelulain 66 §:n eikä 83 §:n mukaisia poikkeamislupia. Asemakaavaratkaisu ei mahdollista lisääntymis- ja/tai levähdyspaikkojen riittävän suojelutason turvaamista tiesuunnittelussa eikä kysymystä poikkeuksen hakemisen tarpeellisuudesta voida jättää ratkaistavaksi tiesuunnitelmassa. Asemakaava ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin vaatimusta luonnonympäristön vaalimisesta.

Lepakoiden osalta ei ole tehty riittäviä selvityksiä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen osalta. Tältä osin asemakaavan hyväksymispäätös perustuu puutteellisiin selvityksiin, ja on siten maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastainen.

Natura-vaikutusten arvioinnin osalta ELY-keskus toteaa, että pohjoisen osan kaava-aineistoon sisältyy luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu Natura-arviointi ainoastaan valtatiekaavun osalta. Pohjoisen osan muiden kaavaratkaisujen, eteläisen osan kaavaratkaisujen ja tiehankkeen mahdollisia yhteisvaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena olevan liito-oravan kulkuyhteyksiin ei sen sijaan ole selvitetty riittävällä tavalla, sillä arviointia kokonaisvaikutuksista liito-oravan kulkuyhteyksiin Natura-alueelle ja sieltä pois ei ole tehty. Kaavoituksella mahdollistetaan, että nykyisen puustoisena säilytettävältä, ja siten liito-oravan kulkemiseen soveltuvalta alueelle, voidaan uudella kaavaratkaisulla rakentaa niin, että alue muuttuu rakentamisen myötä puustottomaksi. Pohjoisen osan osalta tämä koskee KLT-, EV- sekä AO-merkinnöillä osoitettuja alueita ja eteläisen osan osalta Laurinmientien tuntumassa olevia KLT-, EV-, AO- ja VL-

9.10.2024

merkinnöillä osoitettuja alueita. Lisäksi kaavan toteuttamisella hävitettäisiin tai heikennettäisiin lähes kaikkia tunnettuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja Natura-alueen ympäristössä.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan kaavaa laadittaessa ei ole esitetty sellaista selvitystä, jonka perusteella voitaisiin varmistua siitä, etteivätkö pohjoisen ja eteläisen osan kaavat joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä tiesuunnitelman kanssa todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, tässä tapauksessa liito-oravaa. Ennen asemakaavan hyväksymistä olisi siten tullut tehdä vähintään Natura-arvioinnin tarveharkintatasoinen selvitys sekä mahdollisesti arvioida kaavan vaikutukset luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettussa Natura-vaikutusten arviointimenettelyssä myös muiden kaavaratkaisujen kuin valtatie-ratkaisun osalta. ELY-keskuksen käsityksen mukaan asemakaava on näin ollen hyväksytty maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n 1 momentin vastaisesti noudattamatta luonnonsuojelulain 5 luvussa hankkeiden ja suunnitelmien Natura-vaikutusten arvioinnista säädettyä.

Johtopäätöksenä todetaan, että asemakaava on selvityksiltään puutteellinen ja luonnonsuojelulain vastaisena asemakaavan sisältövaatimusten vastainen.

### **Jatkotoimenpiteet**

Oikaisukehotuksen johdosta kunnanvaltuuston on tehtävä kaavaa koskeva päätös. Jollei valtuusto tee päätöstä kuuden kuukauden kuluessa oikaisukehotuksesta, kaavan hyväksymispäätös on katsottava rauenneeksi (maankäyttö- ja rakennuslain 195 § 4 momentti).

ELY-keskus katsoo, että ennen kaavan hyväksymispäätöstä on varmistettava, että hyväksymispäätös on erityisesti luonnonsuojelulain mukainen. Kaavaa varten on tehtävä tarvittavat Natura-vaikutusten tarveharkinnat, sekä tarveharkinnan niin osoittaessa myös Natura-arviointi.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa oikaisukehotuksen tekemisestä hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeuden on ilmoituksen saatuaan lähetettävä kunnalle tiedot päätöksestä tehdyistä valituksista. Hallinto-oikeuden tulee myös ilmoittaa valittajille tehdystä oikaisukehotuksesta (maankäyttö- ja rakennuslain 195 §:n 3 momentti).

Keski-Suomen ELY-keskus on laatinut erikseen oikaisukehotukset Jyväskylän kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksistä 26.8.2024 § 49 ja § 50.

9.10.2024

**Muutoksenhaku**

Oikaisukehotuksen antamiseen ei saa valittamalla hakea muutosta (maankäyttö- ja rakennuslain 195 §:n 2 momentti).

*Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristölakimies Lauri Kinnunen ja ratkaissut ympäristöyksikön päällikkö Sohvi Hälikkä.*

Liitteet	Valituksenalainen päätös otteena
Jakelu	Jyväskylän kaupunginhallitus
Tiedoksi	Hämeenlinnan hallinto-oikeus Ympäristöministeriö, rakennetun ympäristön

Tämä asiakirja KESELY/1611/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/1611/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Hälikkä Sohvi 09.10.2024 17:27

Esittelijä Kinnunen Lauri 09.10.2024 16:55